

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt pt. "Nauczyciel Przedmiotów Zawodowych"

Wprowadzenie do pedagogiki

Opracowanie: dr A. Dziwińska

Materiały szkoleniowe współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiały szkoleniowe dystrybuowane bezpłatnie

Człowiek – najlepsza inwestycja

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

ul. Rząsawska 40
42-209 Częstochowa

Struktura oświaty

Działalność i organizacja systemu określone są w ustawie z **dnia 7 września 1991** roku o systemie oświaty.

Kształcenie ogólne: żłobek, przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna / szkoła policealna, szkoła wyższa:

- Studia I stopnia (licencjackie / inżynierskie),
- Studia II stopnia (magisterskie),
- Studia podyplomowe,
- Studia III stopnia (doktoranckie)

Cel kształcenia ogólnego:

- Rozwijanie sprawności intelektualne,
- Rozwijanie sprawności poznawczej,
- Rozwijanie samodzielności myślenia i działania,
- Rozwijanie zainteresowań,
- Rozwijanie odpowiedzialności,
- Bogacenie doświadczeń.

Kształcenie ogólne dotyczy **systemu szkolnictwa:** żłobki, przedszkola, szkoły i uczelnie oraz kadra i uczniowie / studenci. Systemem szkolnictwa są również: programy, baza lokalowa, wyposażenie oraz inne instytucje społeczne (domy dziecka, poradnie psychologiczno – pedagogiczne) oraz kulturalne.

1. **Przedszkole:** 3 – 6 rok życia. 5-letnie i 6-letnie dzieci są objęte obowiązkowym wychowaniem przedszkolnym.
2. **Szkoła podstawowa:** podzielona jest na 2 etapy edukacyjne:
 - **Klasy I – III (7 – 10 rok życia).** Na wniosek rodzica 6-letnie dziecko może być przyjęte do szkoły. Brak podziału na przedmioty: nauczanie początkowe, kształcenie zintegrowane, edukacja wczesnoszkolna. O religii / etyce – pisemnie decydują rodzice.

- **Klasy IV – VI (10 – 13 rok życia).** O religii / etyce – nadal pisemnie decydują rodzice. Od kl. V za zgodą rodziców nauczane jest przystosowanie do życia w rodzinie. W kl. VI uczniowie piszą ogólnopolski sprawdzian poziomu wiedzy i umiejętności, jednakowy dla każdego ucznia. Uczniowie Mo specjalnych potrzebach edukacyjnych otrzymują dostosowane arkusze i mają stworzone odpowiednie warunki w trakcie egzaminu. Sprawdzian organizowany jest przez **Centralna Komisję Egzaminacyjną**. Nie ma wpływu na ukończenie szkoły podstawowej, ani na przyjęcie do gimnazjum.
- 3. **Gimnazjum (3-letni typ szkoły dla młodzieży w wieku 13 – 16 lat):** w **1999 roku** wprowadzono nową strukturę oświaty, między innymi gimnazjum. Kształcenie ma charakter ogólny. Etyka i religia – ponownie należy do decyzji rodziców. W **2009/10 roku szkolnym** zmieniła się podstawa programowa. Obowiązkowo wprowadzono: drugi język nowożytny, zajęcia artystyczne i techniczne, edukację dla bezpieczeństwa. Kształcenie w gimnazjum kończy się egzaminem gimnazjalnym: część językowa (poziom podstawowy i rozszerzony), część humanistyczna oraz matematyczno – przyrodnicza. Przystąpienie do egzaminu jest warunkiem ukończenia gimnazjum. Wynik egzaminu jest jednak jednym z kryteriów branych pod uwagę przy rekrutacji do szkoły ponadgimnazjalnej.
- 4. **Szkoły ponadgimnazjalne i ich rodzaje:**
 - **Zasadnicze szkoły zawodowe** – nie mniej niż 2 lata, nie więcej niż 3 lata. Obecnie od 1 września 2012 roku istnieją szkoły tylko o 3-letnim okresie nauczania. Uczniowie uzyskują dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu, a także dalsze kształcenie w:
 - 2-letnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym,
 - 3-letnim technikum uzupełniającym.

- **3-letnie licea ogólnokształcące** – absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
- **3-letnie licea profilowane** – kształcą w profilu ogólnozawodowym, absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
- **4-letnie technika**, których kształcenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.
- **2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla absolwentów szkół zawodowych** - absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego, (**Od 1 września 2012 r. nie ma naboru do tych szkół**).
- **3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów szkół zawodowych** - umożliwiają uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. (**Od 1 września 2012 r. nie ma naboru do tych szkół**).
- **Szkoły policealne** – okres nauczania maksymalnie do 2,5 roku. Ukończenie umożliwia osobom posiadającym wykształcenie średnie uzyskanie dyplomu, potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu.
- **3-letnie szkoły specjalne** przysposabiające do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełno sprawnościami sprzężonymi, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego przysposobienie do pracy.

5. Szkoły wyższe:

Ustawa o systemie oświaty nie zalicza szkół wyższych.

W art. 4 ust. 3 z **30 sierpnia 2005** roku uczelnie wyższe stanowią integralną część systemu edukacji i nauki.

Systemy i pojęcia pedagogiczne

1. **Wychowanie** to: działanie, udoskonalanie, interwencja, sterowanie procesami, planowana aktywność, system działań.
2. **Wychowanie wg Wincentego Okonia:** działanie oparte na stosunku wychowawczym między wychowawcą a wychowankiem, którego celem jest wywołanie zamierzonych zmian w osobowości człowieka. Zmiany te obejmują:
 - **Stronę poznawczo – instrumentalną:** poznawanie rzeczywistości i umiejętności oddziaływania na nią,
 - **Stronę emocjonalno – motywacyjną,** która polega na kształtowaniu stosunku człowieka do świata i ludzi, jego przekonań i postaw.
3. **Wychowanie wg Antoniny Góreckiej (w nurcie pedagogicznym):** polega na tym, że **KTOŚ** działa na **KOGOŚ**, co daje **ZMIANY** w osobowości człowieka. Czyli jest to pewnego rodzaju układ oddziaływań społecznych, instytucjonalnych, interpersonalnych. Dzielimy je na oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie.
 - **Bezpośrednie** – z góry zewnętrznie ukierunkowane na wychowanka,
 - **Pośrednie** – propagowane przez zwolenników naturalizmu.
4. **Wychowanie wg Jana Szczepańskiego:** intencjonalne kształtowanie osobowości dokonywane w ramach stosunku wychowawczego między wychowawcą a wychowankiem, wg wychowawczego ideału przyjętego w grupie.
5. **Wychowanie wg Romana Schulza:** wychowanie, to planowa aktywność człowieka zorientowana na osiągnięcie pewnych celów, tj. pewnych, potrzebnych i trwałych zmian w osobowości ludzi.
6. **Wychowanie wg Tadeusza Bójki i Tadeusza Pilcha:** wychowanie, to całość wpływów i oddziaływań kształtowanego rozwoju człowieka oraz przygotowujących go do życia w społeczeństwie.
7. **Wychowanie wg Wilhelma Charlesa Badtesa:** wychowanie, to proces zdobywania doświadczeń przez jednostki.

8. **Wychowanie wg Bogdana Suchodolskiego:** wychowanie, to dorastanie do zadań lub rozwiązanie podmiotu za sprawą jego uczestnictwa w świecie.